

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; budapesti napló: tigris vendégfogadó megnyitása, gyilkosság, nemzeti játékszín, új gőzhajótársaság; 's a' t. horismertető egyesület; medgyesi országismertető tarsulat; nyitrai megyei tisztújítás; győri hírek; szatmármegyei időjárás 's erkölcsromlás; adakozások Hunyady Mátyás lovagszobrára: 's a' t.) Ausztria Spanyolország (hivatalos oklevelek Krisztina lemondásáról; a' kormányzó királyné fogadtatása Marseilleben; elegy; 's a' t.) Franciaország (a' kamranyitás nov. 5ikére halasztva; Guizot Parisban; elegy; mutatvány Lamennais „Ország és kormány” című röpiratából; 's a' t.) Oroszország (a' moszkák még mindig készülnek; 's a' t.) Törökország. Belgium. Dunavizálás. —

Magyarország és Erdély.

Ócs. 's apost. kir. felsége Szógyény Sándor t. ns. Szatmármegye tbiráját a' debreczeni kerület helyettes tartománybiztosává méltóztatott kinevezni. —

Bagoly Károly, eszéki postaigazgatósági gyakornok, a' temesi postaigazgatóság ideigleni járulnokává neveztetett ki. —

A' nm. magyar ki. udv. kamra a' fumei kir. sóhivatalnál megürült mázsálóhelyre Lipochich Antal tengeremléki kam. jövedelmi főfelügyelőt alkalmazá; Andics Imre szatmári kir. sóbeszedőt ugyane' minőségben Komáromba tette át, hol ellenörködő sómázsamesterré Seferanz György szegedi kir. sómázsamestert nevezte ki. A' nagyszabeni harminczad-hivatalnál Enyeter András halála által az ottani harminczad-vizsgáló hely, a' dorna-vadrai harminczad-hivatalnál pedig Thordán Áron nyugalmazása által a' harminczadi ellenörség (600 fr. évi fizetéssel) — megürültek. F. e. sept. 29kén ^{37500/888} udv. szám alatt költ felsőbb rendeletnél fogva az erdélyikamrai számvivősnél egy számadótiszi hely 400 fr. évi fizetéssel, egy ingrossistaság 300 frttal 's egy járulnokság 200 frttal alapított. —

Budapesti napló: Vo gel Ferencz bánság - komlói kir. postamester e' napokban tíz pfgó forintot küldé hozzánk, azon kívánattal, hogy azt meggyőződésünk szerint valamely honi vállolatra fordítsuk nevében. Mi tehát e' tíz ezüst forintot Kölcseynek emlékére szenteltük, meglevén győződve, hogy több korszerű hazai vállolatunk közül pártoltatásra érdemesbet alig lehetne kiszemelniük, 's reménylünk, hogy a' buzgó adakozó meg leend határozatunkkal elégtülve. — Mult hó 31ikén rendkívüli pompával nyitatték meg „Tigris” vendégpalota egy ezüst huszasnyi belépti díj mellett; Ceccopieri ezred zenészkara Rákóczi indulóját harsogtató az udvaron bevezetésül, a' kávéházi teremben pedig Gobbiné dolgozott Budapest minden mulatóhelyén ismét nyirettyűjével, 's válogatott négyeseket játszott. E' palota építése minden tekintetben olly tökéletesen bevégezett, hogy építője ez egyetlen művével is megörökíthette volna nevét. E' palota tulajdonosa, minden utazó hálájára érdemes, mert ennyi pompát 's kényelmet Budapest egyetlen vendéglőjében sem fognak föltalálhatni, 's e' mellett az árszabás is olly méltányos, hogy minden józan követelést tökéletesen kielégíthet. A' felső étterem főstvényi olly gyönyörűk, hogy valóban minden művészetbarát kérti szeretné azon urakat, kik pipáiktól olly kevésbé tudnak megvalni, mint lovaiktól a' centaursok, hogy legalább e' szép termet ne undokítsák el rút bűzű füstjökkel, hanem vonuljanak más szinte pompás terembe kéménykedni, e' gyönyörű tündérszarnokot pedig engedjék hölgyeknek, 's olly művelt férfiaknak, kik legalább evés közben elég szerények másoknak nem alkalmatlankodni bűdös pipájokkal, kiknek talán gyomruk is megrontja a' fojtó dohányfűst. Valóban kár lenne e' szép termet néhány hónapi dohányzással közönséges vendéglői barlanggá aljasítani. Azonban számos hazánkfa abban helyzi a' magasztalt magyar szabadságot, hogy másnak büntetlenül lehetőségig nagy alkalmatlanságot és kárt szerezzen, 's így hihetőleg siker nélkül maradand e' jámbor ohajtás. Ez új palota részletes leírását hely szűke miatt mellőzvé, csupán annyit legyen szabad megjegyezni, hogy azt czélszerű építésmódja, fölosztása, butorzata, szóval, minden egyes részlete mindenek föltt ajánlja. A' kávéházat különösen érdekéssíti az ahoz kapcsolód külön pompás olvasószoza, hol legválogatottabb ujságok elégitik ki a' kíváncsiak minden várakozását, a' falakat pedig hazánk érdemes férfainak arcképei díszesítik csinos aranyzott rámaikban. Ennyi jelesség bizonyosan illő méltányratalálánd a' közönség résziről. E' napokban L. czukrász nejét, mint mondják némely házi villongás miatt, meglövé 's aztán enszívén röpité át a' másik golyót; a' gyilkos meghalt, de nejének sebe nem halálos. — A' városház közelében Pestmegye egyik szolgabiráját meglópták, ez esemény hihetőleg nagyobb törekvésre buzdítandja a' városi hatóságot a' nyilvános bátorság föltti örködésben. E' napokban egy német röpiratot küldöztek szet könyvtárunk, melly vázlatokat foglal magában a' magyarországi és osztrák magyar 's német életből; az első füzet néhány igen élethű képet közöl a' fővárosi német polgárságról 's falusi magyar ifjúságról, melly utóbbit a' szellemi haladás mellett buzgónak magasztal. Örömtelven mondhatni, hogy a' külföld is méltányosan kezd valahára rólunk itélni. Ugyan e' napokban jelentek meg Elsner utazási hazánkban. Elsner iparüzési és kereskedési tekintetben sok jót monda már hazánkról; e' két kötetű munkájában összes tapasztalásával és nézetével lépett most föl a' közönség előtt, 's munkája minden esetre figyelmet érdemel. — Színházunk számára következő érdekes fordítás készült el: „A' száműzött” (Le proscrit) dráma 5 felv., írta Soulié Fridrik. — Nemzeti színházunkon october 30dikán „Hogy teheti az ember szerencsésjét” adaték és Veszter Sándor lépett föl ismét nagy számú hallgatóság előtt zenésztársaságával; 31ikén Hasenhut balétmester javára bérszűnettel Akademia és „Arlequin mint angol lovagművész,

's Pierot mint dajka némajáték 1 felv.; nov. 1sőjén másodszer „Vendégszerep” vigj, 1 felv. Nagy Ignácztól és az oct. 31iki némajáték; 21kán falottak emlékezete napja miatt zárva volt színházunk és a' budapesti lakosság nagy része azon szomorú színhelyre sieté ki, hol az élet szomorú vigjátékának vége szakad, a' sirkertbe, 's ott fiatal kedveseit sirattá, hogy nem vehetnek már részt haladó hazánk óriásilag előre siető törekvésiben, 's véneiket, hogy nem engedték meg nekik az ifjak közre munkálatiban gyönyörködni. Azonban másnap ismét minden a' maga rendje szerint ment 's színházunkban az elkeseredtek vigasztalásaul „Ludas Matyi” bohózat adaték Balogtul, játék közben Veszter Sándor bandájának egyik zajosan kívánt hangdarabja szép jövendő vágyait és sejtésit ébreszté a' rokonérzelmek által elragadtatott hallgatók magosan emelkedő keblében; e' mutatvány bérszűnettel adaték Veszter Sándor 's zenésztársasága jutalmul, 's e' napra egyszersmind utolsó fölléptök volt hirdetve; Veszter jövő évben Londont szándékozik meglátogatni. Ludas Matyi is egyike azon szerencsétlen daraboknak, mellyeken a' közönség unatkozni, bosszankodni, és — színháztúl elidegenülni szokott. Az eredeti Ludas Matyi a' természet nyers, erőtelj, magába zárkózott fia, ki mindent maga tesz; de szerző ennek ellenére egy léha, könnyelmű, félkegyelmű falusi ficzkót pajzánkodat elöttünk, kinek látására elszomorodunk 's kit a' lelkek orron fogva hurcolnak. Szerző azonban tudván azt, hogy nyomoru apának csak nyomoru fia lehetnek, sorvasztó betegségben silyló magzati nyavalyáját bizonyos fogásokkal igyekszik elpalástolni, t. i. a' jobb izlés boszantására 's a' miveltebb közönség kigunyolására póriás, betyáros kifejezéseket ad személyei szájába, és lelkekhez folyamodik. De már hála istennek, a' betyárság és lelkek ideje elmúlt, és a' miveltebb közönség megvetéssel bünteti azon ficzkót, ki jó izlésében mer kételkedni, 's ki valami darab érdekét betyáros, alljas modor által igyekszik feltartani. Mi a' lelkeket illeti, tudjuk, hogy köz életben csak isten-adta, tudatlan, munkakerülő emberek szoktak lelkekhez, lidérczekhez folyamodni, és czélhoz sohasem jutnak; a' költői világban is, csak az híja segítségül a' lelkeket, ki szegénysége 's tehetetlensége érdekében magához nem bizik. Kárhoztatást itt nemcsak szerző érdemel, hanem az is, ki a' darabokat választani szokta, mert illy 's ehez hasonló darabokat színpadra hozni, csakugyan a' legvastagabb tudatlanságra mutat izlés dolgában. És az igazgatóság ezután több gondot is fog fordítani a' játszandó darabokra, ha a' közönséggel erőnek erejével el nem akarja hitetni, hogy izlése nincs, hogy a' darabválasztáshoz mit sem ért, hogy azt sem tudja mi fán terem az, mit a' görög καλοκαγαθος-nak (szép és jó) nevez. — Végre figyelemzetésül lehetett itt meg nem említnünk, hogy a' magyar ég alatt szerencsétlenebb két jó apa nincs, mint Tollagi Jónás, és a' peleskei notárius; az első szerencsés születése után a' magyar elbeszélések hősei darab ideig rendszerint félkegyelmű bolondos személyek voltak; a' peleskei notárius szerencséje után szinte paródia-vízözön fenyegette színpadunkat, mellyben a' személyek kisebb 's nagyobb mértékben szinte bolondok voltak. És az írók igen is hajlandóknak 's készeknek mutatkoznak félészű emberek által mulattatni a' közönséget, csak hogy a' „ki, hol, mikort” nem tudják megtartani. Józan észdolgában gazdagon megáldotta isten a' magyart, 's azért minden ollyan mű, melly isten ezen áldását megtagadni, elferdíteni akarja, a' közönség nem tetszése által, méltán sülyed feledésbe; szerzője pedig méltán esik azon gyanuba, miszerint neki azon áldásból nagyon kevés jutott. — Mi ezen darab zenéjét illeti, az szinte a' legszerencsétlenebb. Azok, kik hangszerzők gyanánt árulgatják magokat, azt hiszik, elérték a' magyar hangszerzés ne továbbját, ha valami hangzűzavart a' világ minden operaibul összevisszaféreltek; pedig a' dolog egészen másként áll. A' magyarban meg van azon jó természet, hogy mindenben, mi magyar elmeszülemény, csak azt szereti min nemzeti szin ömlik el, mi nemzeti, honi földből fakad fel, és e' föltét nélkül nálunk maradandóságra vagy hosszú életre semmi mű nem számolhat. Kiáltó bizonyosága ez állításnak azon sok eredeti mű, melly magyar nyelven magyar érzés 's élet nélkül iratott, és azon néhány eredeti opera, mi föl és letűnt, és mellyben csak azon helyek tetszetek, mellyek népdalokból vétettek. Higyék is meg úgy nevezett hangszerzőink, hogy ök akarmennyit habarnak össze olasz, német operáikbul, az által tetszést nem fognak nyerni, sőt inkább bosszankodni fog miatta a' közönség azon része, melly az érzésteli magyar dalokat méltányolni tudja; higgyék meg azt, hogy ki zongorázni tud, az még nem hangszerző, mint nem könyvíró vagy szerző az, ki írni tud, és hogy hangszerzésre több valami kell mint a' miről ök álmodoznak t. i. teremtoi lélek. — Veszter Sándor hangászkarra, bár szokott pontossággal és szabatosággal játszott, sokat vesztett az által hatásából, hogy játék közben hallatta magát, és Veszter Sándor máskor vigyázni fog, hogy hangászkarát így lealacsonyíttatni nem engedi, mint szinte a' hangászkar, melly olly erőt fejtett ki 's annyira alkalmas a' tökéletésbülésre, igyekezni fog, hogy a'

magyar darabokat jobban játsza, mert megkell vallanunk, abban nem olly erős, mint az idegenben. Az, kit illet, értésre fogja ezen természetfiaknak adni, hogy külföldön csak magy. darab jól játszása által gerjeszt maga iránt érdeket, és hogy a legnagyobb tökély, a legnagyobb egyszerűség. — 4én „Zrinyi“ jött színpadra Körner után Szemere fordítása szerint, Veszter Ujlaky szerepében első színi próbát tón; 5én „Polgári és regényes“ — Gözhajótársaságunknak vetélytársa akadt, minek minden valódi haladásbarát örvendni fog, mert a' jóllét kifejlésének minden egyedáruskodás ártalmára van, és a' versenyzés olly nagy hasznot áraszt minden tárgynál a' közönségre, hogy néhány fillérelküek pillanatnyi károsultát tekintetbe teljességgel nem vehetni; azonban itt károsulásról épen nem is lehet szó, mert legfőlebb kissé fog majd alábbszállni a' haszon és egy roppant folyam helyett több ágra oszlani. Az új vállalkozó társaság hihetőleg már jövő évben munkásságba fog lépni, 's mint hírlík olvasóbbság, kitünőbb gyorsaság 's nagyobb nemzetiség által fog leginkább kitünni, melly u t ó b i körülmény bizonyosan nagy hasznára fog válni, mert az eddigi gözhajótársaság e' tekintetben olly megmagyarázhatlanul elmaradt, hogy még havi indulásrendjét is csupán német 's francia nyelveken nyomatá, egészen megfelelkezve Magyarországról. Reménylhetni, sőt méltán követelhetni, hogy hazánk e' botrányos megvetését legalább jövőre szüntesse meg az igazgatóság, 's ne csupán anyagilag gözzel 's kerekkel, hanem szellemileg is segítse előmozdítani a' haladást, ha a' megsértett nemzetiség haragjának súlyát magára vonni nem akarja. — Időjárásunk változott; a' hideg ugyanis megszűnt 's tiszta napok folytában sem igen érezhetni novembert, esős napjaink pedig legelső őszi napokra emlékeztetnek. — A' lánchidon folyvást éjjel nappal dolgoznak, 's reménylik miszerint keményebb hideg bekövetkezte előtt még annyira fognak juthatni, hogy a' jég nem igen ártand majd a' zárgátáknak, — Vásárra már nagy része begyűlt az idegen és vidéki kereskedőknek, jó és kielégítő sikert mindazáltal nem igen várhatni, mert a' jelen politikai fordulat igen féltékenne tette a' különben vállalkozni szerető kereskedőket. —

A' magyar Borismertető Egyesület f. nov. 16kán délutáni 5 óraker a' nemzeti Csinóban közgyűlést tart, mellyre az egyesület t. cz. tagjai ezennel illendően meghivatnak. —

T. Nyitramegyében f. é. october 20kán 's következő napjain tartott tisztválasztáskor következő tisztkar keletkezett: Első alispán szavazattöbbséggel: Vietoris József; másod. Bossányi Simon; főjegyzők egyenlő ranggal: Jánoky Miklós és Batthyányi Ferdinand; aljegyzők: első Gusztunyi János, másod Jánossy Ráfael; tiszt. alj. Frankner Antal, Petrikovics Edvárd, Márkhot Imre, Bartakovics Flóris, Brauwecker Otto báró, Ozoróczy László, Turcsányi Edvárd. Főügyész: Turcsányi Antal. Alügy. első. Beznák Alojz, másod, Szakállos János; tiszt. alügy. Ruttkay Zsigmond, Bíróczy Ferencz, Kamánházy Miklós, Turkovics Károly, Huber Mihály, Turcsányi Alojz, Buzinkay János, Gotthard Pál, Thuróczy János, Kossovics Pál, Javorka Zsigmond, Hunyady Imre, Hahóthy Ferencz, Brogyányi Lévárd, Markhot János, Dingha Sándor, Palásthy Albert, Günther József, Zmertich Károly, Ernyey István, Conrad Mihály, Lelkes Ferencz, Rudnay Edvárd. Sándor János, Turcsányi Sándor. Főadószedők, hadi: Bossányi Rudolf, házi: Bacskády Ignác; nemesi pénzt. gondv: Thuróczy Ferencz, Majthényi Tadé. Számvevő: Szenessy József. Levéltárnok: id. Beznák Ignác; Lajstromzó: Alföldy Elek, Lajstromzási segédek: Markhot Imre, Surman Mihály. Rendes orvosok: Biczovszky János, Bjely Samu., tiszt. orvosok: Gerszo János, Schmidt Antal, Beck János, Mikuleczki Dániel, Huszár Imre, Gábor József, Pásztvy Antal. Rendes mérnökök: Truncsek József, Sztankovánzky Mihály, tiszt. mérnökök: Kelecsényi Flóris, Koronthály János, Kazimízi György, Gregorovics J. Vanicsék Henrik. Várnagy: Burian Antal. Nyitrai felsőjárásban: Főbíró: Ghyczy Károly, alszb. Ocskay Edvárd, tiszt. alszb. Lelkes József; aladós: Brogyányi Koszta. Árvák gyám: Pongrácz László báró, uti főigazgató: Uzovics Sándor esküttek Mattyasovszky József, Hunyady József, Piáček Flóris, Bokros József, tiszt. esk: Nyulássy András egyszers. hadnagy; Cséfalvay János, Bacskády János, Csanky Benedek, Sándor Miklós, Vályi Mihály, Simonyi Simon, Burian Antal. Sebészek: Landek Ferencz és Fakla Dániel. — Nyitrai alsó járásban: Főbíró: Rudnyánszky Miklós, alszb. Deső Tadé, tiszt. alszb. Turcsányi György; aladós: Turcsányi Flóris, Árvák gyám: Thuróczy Tadé, uti főigazg: Majláth Imre; esküttek: Szabó Ambrus, Ferenczy István, Bogyo Rudolf, Caraba Lajos; tiszt. esk: Bereczk Imre egysz. hadnagy, Polák Zsigmond, Kelecsényi József, Zelinka István, Alföldi Károly, Dombay Sándor. Sebész: Gellért Antal. Vágújhelyi járásban: Főbíró: Ocskay Rudolf, alszb: Zelenay Gedeon és Kochanovszky Flóris, tiszt. alszb: Kochanovszky Edvárd, aladós: Skublics Gábor, Árvák gyám: Noszlópy Ágoston, uti főigazg: Ocskay Mihály, esküttek: Mazso Mátyás, Latkóczy Károly, Javorka János, Lőrinczy János, Tomka Péter, Fridczky Timót, Kruplanics Tamás, Simoncsics József, Dubravay Simon, tiszt. esk: Nevedy Ignác egysz. hadnagy, Klempa József, Kubicza Lajos, Fodor János, Brhlovics Sándor, Thuróczy János, Ocskay János, Scultety Kálmán. Sebészek: Papának Gábor és Haluss János. Szakolczai járásban: főbíró Brogyányi István, alszb: Petko János és Vagyon Antal; tiszt. alszb: Hávor Zsigmond; aladós: Kubovics Antal, árv: gyám: Mottesiczky István, uti főigazg: Jeszenák János báró, esküttek: Kálmán János, Török János, Sugho Flóris, Török István, Kovács Pál, Hosszu János, Dohnányi Ferencz, tiszt. esk: Haluss József egysz. hadnagy; Horeczky Antal báró, Krájesovics István, Conrad József, Baross Sándor, Koronthály Edvárd, Kubovics Károly, Stettina János. Sebész: Glaszner Ferdinand, tiszt.

sebész Benzay Pál. Bajmóczyi járásban: főbíró: Brogyányi Imre, alszb. Ghyczy Ágoston, tiszt. alszb: Turcsányi József, aladós: Rudnay Fridrik, árv. gyám: ifj. Majthényi Flóris, uti főigazgató id. Majthényi Flóris. Esküttek: Chilko Károly, Szolcsányi Bálint, Geöreög József, Lauzo Lajos, Ordódy Móríczy, tiszt. esk: Rudnay József egysz. hadnagy, Kosztolányi Ágoston, Ordódy Bálint, Bossányi Vincze., Sebészek: Ussák József és Balás József. — Bodoki járásban: főbíró: Sooky József, alszb: ifj. Beznák Ignác, tiszt. alszb: Thuróczy Bálint, aladós: Hodossy János, árv. gyám: Bossányi Ferencz, uti főigazg: Berényi Ferencz gróf, esküttek: Kelecsényi Pál, Krancsu István, Szendrey József, Mérey Pál, Burian János, Buzna József; tiszt. esk: Szulyovszky József egysz. hadnagy, Burian József, Rákóczy Ambrus, Ghillányi Sándor, Nagy Ádám, sebész: Mayer József. Irnokok, jegyzői hiv: Markhot István, Keresztes Mihály, Uzsinyi Alojz; Andrassy József, Luley Dienes. Számvevői hiv: Markhot Ferencz, adószedői hiv: Zlinszky József, ügyészi hiv. Kosztolányi István. —

Győr, oct. 20kán. Mi gyakran egyik vagy másik honi tájnak csapását vagy áldását leverő érzettel vagy örömmel eltelve olvassuk, a' nélkül, hogy környékünkről, nevezetesen a' pannonhalmi és sokoróallyai szüretekről valamit olvasnánk, holott e' táj mind kiterjedésre, mind termékének jóvoltára nézve nem épen érdektelen. Kiterjedéséről tegyen bizonyosságot azon régi monda „sz. Mártonban több a' bor mint a' víz“, fekvésének kellemességéről pedig az e' hegyekről 13 megyébe ható kilátás; termékének jóvoltára nézve csodálkozunk kell, hogy a' borismertető egyesület, legalább tudommal, szemügyre nem méltatá e' táj borait, holott eredeti és ó borokban a' somlyói 's badacsonyiak után a' közönséges asztali fehér borok első rangját környékünk (tán részreahajló) itélete szerint megérdemli. Mi önhaszonlesők csak hordainkat megtölthessük, mi a' szüret vigágával, a' taraczkok 's rőppentyük ropogásával nem sokat törődünk, mindazáltal baráti körökben élvezzük a' barátság tiszta örömet 's a' kies vidék gyönyörével megelégszünk, mellyet legkivált azon hegycsúcs nyujt, hol az ismeretes két Rákóczy fa nyulik föl. Ezen két nevezetes szifáról bővebb tudomás végett tán nem leend érdektelen megjegyezni, hogy a' rege szerint Rákóczy (mellyik, nem tudatik) ezekhez kötötte lovát; annyi bizonyos, hogy e' fák századok óta csodálatosan kinyujtott lombjaikkal egymást ölelni akarólag együtt számtalan elemi viharok kitétetve daczoltak az idő viszontagságival; ezek azon fák, mellyek minden e' környéken utazónak, reá vetvén a' hegylánczra szeméit tüstént nagyságokkal feltűnnek, ezek, a' honnét 13 megyébe hat a' kilátás; nagyobb hihetőség okáért megjegyezzük, hogy a' látkörnek $\frac{2}{3}$ adát a' borún kívül mi sem gátolja. Ezen két fa még azon idők maradványa, midőn még e' hegyek rengeteg erdőséggel valának borítva 's ennek nyomai még helyel közel a' sikon is láthatók 's mi több azt még emberi emlékezetet meg nem haladó idők bizonyítják; különös még az is, hogy e' két fa kilátásó gyökereinél egy kiapadhatlan forrásnak tetsző víz bugyog, melly a' fák fölesleg nedvéből oda szívárog, 's e' nedv olly bőséges, hogy azon üregecske tíz évi ön tapasztalásom 's a' lakosok mondái után soha üres nem volt. — Most lássuk a' szüretet; ez kivéven Fel-Péczet, Szemerét, Nyúl, Écs, Pázmánd, Pannonhalmát, mellyeket egy István ünnep táján fölöttük átvonult jégzapor megpaskolt, kívánatinknak tavaly mint az idén, ha csak telhetlenséggel vádoltatni nem akarunk, megfelelő, mondhatnók tökéink néhol rakottabbak voltak mint tavaly, de általjában véve olly szürettel nem dicsekedünk, mit tenni nem kétkednénk, ha azon Istvankori vendég látogatásától megkímél. V. J.

Medgyesen (Erdélyben) országismertetői Egyesületnek, folyó hó 9kén tartott gyűlésében elfogadott és felsőbb helyben hagyás alá terjesztett alapszabályai: 1. §. Az Egyesület célja. 1) Az országismertetés minden ágában teendő vizsgálatok pártfogolása. 2) Az országismertetés minden ágának kidolgozása és kinyomatás által közrebevitása. II. §. Ezen tiszta tudományos ügyeket által minden tagnak minden politizálás és a' jelenkor eseményeiről vitatkozás tiltatik. III. §. Ez Egyesület tagja mindenki, kiennek céljára évenként legalább 2 forint pengővel, vagy tudományos saját dolgozatival járuland. Az egyesületbeli felavatáskor, a' közgyűlés előtt megtörténvén a' jelentés, az egy évi pénzáradóság vagy a' gyűlési választmányi tagnak, vagy a' 8dik §. szerint rendelt egyednek lesz befizetendő. A' kilépés ugyan mindenkor szabad, mindazáltal e' szándék előbb a' közgyűlésnek vagy egy választmányi tagnak feljelentendő. IV. §. Az egyesület ügyeit részint az elnök, részint a' választmány, részint pedig a' közgyűlések vezetendik V. §. Az elnök a' közgyűlésben egész életére szótöbbséggel választatik. Ez fog 1) A' közgyűlésekben, valahányszor jelen van, elnöklenni. 2) Az egyesület hatását szemmel tartani és 3) Az egyesületet általjában képviselni, és közgyűlésekkel kívül az egyesület nevében rendelkezeni és ügyködni. VI. §. A' választmány 12 tagból áll, kiket a' közgyűlés 12 évre választand. Ennek rendeltetése: 1) A' tudományos közleményeket átvenni, és megvizsgálni. 2) A' levelezéseket az egyesület nevében vezetni. 3) Az egyes. vagyont kormányozni és 4) A' nyomás alá alkalmasoknak találtak szerkesztését vinni. VII. §. A' választmány, saját tagjai közül: 1) Választja az egyesület titoknokát, kinek kötelessége a' beküldött közleményeket átvenni, azokat az elnök egyetértésével a' választmány bírálata alá bocsátani, a' levelezéseket vezetni, a' saját és a' választmány munkálatirul jegyzőkönyvet vezetni és ezt a' következő közgyűlésnek bemutatni. 2) Választja a' pénztárnokot, ki a' bevétel és kiadásról számoland. 3) Választja szinte a' szerkesztőket, a' IXdik §ban említendő újságlapra. VIII. §. A' befizetések könnyítésére a' közgyűlés minden kerületben egy tagot nevezend ki, kik minden év december végig a' pénzáradóságot begyűjtendik, és a' pénztárnoknak átkülden-

dik. IX. §. Az egyesület munkálatának nyilvánossá tételére, határozatlan mennyiségű füzetekben egy folyóirat szolgáló tolmácsul. X. §. A közgyűlések évenként pünköszt-utáni esütörtökön minden egyesületi tag személyes jelenlétében és pedig mindig a legutoljára tartott közgyűlés által a Hazában kitűzött helyen lesznek tartandók. A jelenlevők szavazati joggal nem bírandnak. Az elnök jelen nem létekor az elnökséget azon helyen lakó viendi, melly az utolsó gyűlékezést által tüzetek ki. XI. §. A közgyűlésben 1) A 7dik §ban említett jegyzőkönyv tudomásvétel és hitelesítés végett felolvastatik. 2) Az 5dik §. szerint az elnök, 6dik §. szerint pedig a választmány választatik, vagy a hiányzó tagok kiegészítetnek. 3) A jövőendő gyűlékezeti hely és a 10. §ban érintett elnök képviselője jelöltetik ki. 4) Az egyesület tagjai az országismertetés tudományában, kik ezt kívánandják, felolvasásokat fognak tartani. 5) Az évi számadások is vizsgálat alá vétetnek. 6) Az egyesületi pénzek alkalmazásáról is itt történik a rendelkezés. XII. E' pénzek, a titoknokki vezetéssel járó költségek levonása után, a közgyűlés által 1) Jutalmul oly kérdések kielégítőleges megfejtésére fognak feltétni, mellyek az egyesület célját képesek előmozdítani. 2) Oly sikerült dolgozatok jutalmaztatására, mellyek, ha bár nem az egyesület indítványzásai is, az egyesület célját előmozdítják. 3) Az egyesület célját előmozdító mindennemű költségekre lesznek fordítandók. 4) Egy tartalék tőke is alakuland e' pénzekből. XIII. §. A közgyűlés fentartja magának, e' szabályokat az idő viszonyaihoz képest felsőbb helyről nyert helybenhagyás mellett megváltoztatni.

(Adakozások HUNYADY MÁTYÁS lovagszobrára. Folytatás.) Gyűjtő: Péczely József. Horogszegi Szilágyi Mihály 50 f., Richl József, Anzelm örökösök 10 f., Király József 10 f., Hollman Ignác 5 f., Könyves Tóth Mih. 1 f., Balogh Lajos 1 f., berzerei Nagy József 1 f., Kardos László 1 f., Maré János 1 f., Solyom Lajos 2 f., Jurenák Miklós 2 f., Csanák József 1 f., Hegedűs Károly 1 f., Farkas Ferenc 3 f., Kolner Illes özvegye 5 f., Budaházy József 1 f., Lobmayer testvérek 3 f., Szoboszlai Pap István 2 f., Kerekes Ferenc 1 f., Arany István 1 f., Erdélyi József 2 f., Zákány József 1 f. 30 kr., Kallós Mózses 1 f., Vecsei József 1 f. 30 kr., Csescy Imre 1 f. 30 kr., Pappszász Amalia 1 f., Pappszász Kati 1 f., Pappszász Jolánta 1 f., Sarkady Mihály leányok tanítója 1 f., Kálmantzhelyi Gábor 1 f., Molnár és társa 10 f., Péczely József 5 f. p. p. — Gyűjtő: Szobathelyi Antal. Tomtsányi József 1 f., Szobathelyi Antal 2 f., Bodrogyi István 1 f., Dávidházy Sámuel 1 f., Botzko Dániel 1 f., Gyónai urolalom 10 f., Szinai Kajtán 1 f., Omachta Zsigmond 1 f., Romsanszky János 1 f., Omazdl Lajos 1 f., Virágos 1 f., Antalffy Lajos 1 f., Bogyó János 1 f., Vidovich Ferenc 1 f., Karassai 1 f., ifjabb Venkheim József 2 f., Kiss János 1 f., Kontsanzky István 1 f., Bodoki 1 f., ifj. Augusz Imre 1 f., Jugovich 1 f., Simonyer 1 f., Erdélyi 1 f., Szutsu 1 f., Monó 1 f., Sztraka Károly 1 f., Vozavik Pál 20 kr., Schlotubech Pál 1 f., Kontsanzky Mihály 1 f., Kaimmer Jakob 1 f., Andrasovich György 1 f., Katona János 1 f., Kiss Sándor 1 f., Huszka Mihály 2 f., Fazekas István 1 f., Gozmány József 1 f., Thesarovich János 1 f., Koritsanszky János 1 f., ifjabb Uhriny András 1 f., Haan János 1 f., Vámosy 1 f., Balassa 1 f., Otsavonyi György 1 f., Knoll György 1 f., Bangarner 1 f., Vághy István és Márton Károly 1 f., Balázs K. J. 1 f., Bodrogyi József 1 f., Orosházi takács czéh 2 f., Szegheő József 1 f. p. p. — Gyűjtő: Ráday született Teleki grofnó: Feste-tits Agoston 40 f., Podmanitzky Andor báró 30 f., Komáromy György 10 f., ifj. Kándó József 10 f., Somogyi Antal 10 f., Bohus János 20 f., Kun József 10 f., Bernáth Lajos 10 f., Haller Sándor gr. 10 f., Sajer József 15 f., Ráday Gédeon 25 f., Teleki Borbála-Ráday Gédeonné 25 f., Ráday Pál 5 f., Szabó János 10 f. — Gyűjtő: Szaplontzay Zsigmond. Várady Antal 1 f., Horváth Sándor 1 f., Paulikovich János 1 f., Andelko Péter 1 f., Fitos Antal 1 f., Csizsar Mihály 1 f., Bogdány Mózses 1 f., Pogány Albert 1 f., Asztalos Pál 1 f., ifj. Rovásy Illyés 1 f., Tóth János 1 f., Szikonya Mátyás 1 f., Pogány Károly 1 f., Maromonos Dávid 1 f., Török Károly 1 f., Mann József 1 f., Várady Adam 1 f., Szaplontzay József 1 f., Szaplontzay János 1 f., Papp István 1 f., Mihály Gergely 1 f., ifj. Kovács Károly 1 f., Orosz Ferenc 1 f., Nánási Lajos 1 f., Csatásy József 1 f., Kovács Gábor 1 f., Kovási Mihály 1 f., idős. Asztalos Péter 1 f., Fábian János 1 f., Tomka Pál 1 f., Harfaludy Mihály 1 f., Nikolay Endre 1 f., Szöllősy Balázs 1 f., Pataky János 1 f., Revitzky János 1 f., Széles Endre 1 f., Pellikan József 1 f., Takáts Antal 1 f., Hajdutsán Bazil idős Várady József 1 f., Szaplontzay Zsigmond 1 f. p. p. — Gyűjtő: Darvay Bálint. Kormos Sándor 1 f., Darvay Bálint 2 f. p. p. — Gyűjtő: Csathó Dániel. Kürthy János 2 f., Kovács Miklós 1 f., Császy Imre 1 f., Lend Pál 1 f., Kis János 1 f., Beke Pál 2 f., Szoboszlón többen 4 f. 20 kr., Csathó Dániel lelkész 5 f., Csathó József 1 f. — Gyűjtő: Geneszy Farkas. Kovács István 1 f., Hétezy Gábor 1 f., Barta Samu 1 f., Soofalvy László 1 f., Dombly László 1 f., Barta András 1 f., Kállay László 1 f., Lázár János 1 f., Sebes Elek 1 f., Mihálec Elek 1 f., Birthalan László 1 f., Szentmarijai Lajos 1 f., Sándor András 1 f., Virágh Farkas 1 f., Bocsansty Márk. 1 f. — Soofalvy Sámuel 1 f., Bölönyi Mihály 1 f., Szilágyi L. Antal 1 f., Jócsa Dániel 1 f., Lakatos Aloiz 1 f., Intze Károly 1 f., Ajtay Sámuel 1 f., Virágh Károly 1 f., Mátyus Dienes 1 f., Intzel Ferenc 1 f., Szathmáry Dániel 1 f., Visky B. László 1 f., Gentsy Ignác 1 f., Nagy Zsigmond 1 f., Somlai Nagy Lajos 1 f., Gentsy Farkas 2 f. p. p. — Gyűjtő: Majláth György. Majláth György országbíró 20 f., Scitovszky Ján. püspök 5 f., Sauska Keresztely 10 f., Döry László 2 f., Rhimer János 2 f., Gaal Ferdinand 3 f., Pákoszdy Zsigmond 1 f., Perczel István 1 f., Siklósi járás 3 f., Rhimer Ferenc 5 f., Czimmerman Károly 5 f., Németh Péter 1 f., Groszpek Aloiz 1 f., Nagy József 1 f., Hojtsy Pál 1 f., Pisa Venczel 1 f., Bogádi lelkész 1 f., Baranyavári járás 12 f., Kardos Antal 1 f., Keleman János kanonok 2 f., Rhimer Felix kanonok 1 f., Horváth János 1 f., Mohácsi járás 8 f. 30 kr., gyűjtő Majláth György 10 f., Grabarits Erneszt 30 kr., Seg József 20 kr., névtelen 40 kr. p. p. — Gyűjtő: Lenner Ferdinand. A lakosok 252 f. 40 kr., Rimaszombat város pénztára 125 f., vitóban. — Gyűjtő: Serenyi Ferenc. Iruker József 2 f. — Gyűjtő: Markovich József. Gyimeky Pál 5 f., Markovich József 3 f., Kis András 2 f., Csiki Mihály 2 f., Fest János 30 kr., Orbok János 10 kr., Csivos Miklós 30 kr., Fektig 1 f., Fectig Károly 1 f. — (Folytatása következik.)

Igazítás. Mult számunkban „Adakozások Hunyady Mátyás lovagszobrára rovat alatt a pápai molnár czéh nem 10 krt., hanem 10 pggó forintot adott e' czélra, —

Erőd. (Szatmár megye), oct. 22. A természet nálunk hat nap óta igen-igen szomorú alakot vön magára; a szünni nem akaró esőzés szobáinkban zárva tart minket; árkaik's folyóvizeink medrei vízzel telvék's a sár feneketlen, komor az ég, és a sűrű köd miatt rövid a láthatár; 's ezek mellett a hideg is jó csipős, mert még minap láttuk, hogy

a beregi és marmarosi bérecek és havasok hóval takarvák. Szürethez (bátor itt az ideje) senkinek sincs kedve, kiki csak a meleg kandalóhoz húzódik 's pipára gyújt. Így foszt meg minket a természet a szüret vig és élénk élvezhetésétől! ha az esőzés meg nem szünni, még Szamosonk is kiönthet és Szatmárban (mitől isten mentsen!) új rémülést okozhat, az esőzés közben olykor a felbőszült szelek is iszonyuan ordítanak. Erdődön a lopások csak nem akarnak szünni 's maholnap egy gazdának vagyona's józaga sem leend bátorságban. Pünköszt után 19dik vasárnap lelkes egyházi beszéd tartatott a lopásról, minthogy azt az itteni körülmények megkivánták ime' leezke felett „a ki lopott, már ne lopjon"; de proh dolor! azon éjjel sok liba, több sertés lopatott el Erdődön; ez volt haszna, gyümölese és sükere a beszédnek!!! A lopáshoz jár még a nagy kározkodás is: istent, Jézust, teremtést 'sth. szidni már nálunk semmi újság, a részegség nálunk honn van 's t. b.; szóval: körülményeink a világi törvényhatóságok figyelmét minden tekintetben megkivánják. —

Ausztria.

Bécs, oct. 22. Bécsben leírhatlan roszbonyomást tett az új gyilkos merény a francziák királya élete ellen. — Eszterházy Pál hg londoni követ, még nem ment vissza követsége helyére, de rövid időn visszame-nend. Berlini levél szerint a porosz harmadik hadosztály, parancsot kapott a Rajna felé indulásra. — A nyilvános papírismét tetemesen sülyedt. —

Spanyolország.

(Hivatalos oklevelek Krisztina lemondásáról.) A külminister jelentése a madridi ideigl. kormányjuntához. „Tegnap a fős. kormányzó királyné jónak találta a cortest fölözlatni, mikép Ön az ide mellékelt parancs-másolatbul látni fogja. A fős. kormányzó ugyanazon nap este a kormányzatról lemondta, mi fős. lyánya kis korúsága alatt rá volt bízva. E' szabad 's önkénytes tett legünnepélyesb módon teljesítették valamennyi hatóság jelenlétiben. Ugyan itt másolatban lelendi Ön a sajátkezü lemondást, mit a kormányzó királyné a corteshez intézett. Itt legtökéletesb csönd uralkodik 's a királyné ő fels. 's az infansnő kitünő egészségnek örvend. Isten vegye Önt ótalmába! — A ministerség fölözlitása a spanyol nemzethez. „Spanyolok! De la Victória hg ajánlatára ministerekké levén kinevezve, szent kötelességet véltünk teljesíteni, midőn oly tövisteljes és súlyos hivatalt e' rendkívüli körülmények közt elfogadtunk. Mivel ő fels. a kormányzó királyné sept. 16iki rendeletében, melly által a' ns hget ministerelnökké nevezte ki, meghatalmazá őt a' ministerségi jelölteket elébe terjeszteni, egyszersmind hátrazottan jelentvén ki azon szándékát, miszerint az egyetértést a' kedélyekben helyre állítani kívánta, és semmit el nem mulasztani, mi a' nép szükségét kielégíthetné, tehát nekünk is ugyan azt kelle kívánunk, 's ez ohajtás létesítésire mindent véghez vinnünk, ha a' spanyol nevezetet, melly egyedüli büszkeségünk, megtagadni nem akartuk. Mi legnagyobb gyorsasággal e' fővárosba utaztunk, és a' királynénál hivatasunk teljesítésire magunkat azonnal jelentettük. Mi nem vártuk, hogy kormányrendszert kívánand általunk előterjesztetni, mit magában a' helyzetben 's még inkább az érintett rendeletben már letéttelve véltünk látni; azonban mind e' mellett is elő kelle kormányelveinket terjesztünk. Az utóbbi események kívánják, hogy a' nemzet és Európa ez elveinket megismerje. Mi rendelet-kibocsátást tanácsoltunk ő felségének, mellyben a' multak felelősségét tanácsadóira ruházván, ünnepélyesen igérje, hogy az alkotmányt jövődöben tisztelendi és szigorúan megtartatja, 's hogy Spanyolország e' kezdendő új korszakában az alkotmány természetes és jogszerű következményei teljesítetni fognak, a' nélkül, hogy azokat idegen vagy belföldi szomorú befolyások korlátoznák vagy gyöngíténék. Nézetünk szerint ez volt az első lényeges föltét, 's hogy ő felségét megkiméljük azon ellenszegüléstől, mit érezhete, midőn oly emberekkel kellett volna vétkeseknek megismernie, kiket rövid idő előtt még bizalmával tisztelt meg; tervezett nyilatkozványunkban, mit előterjeszteni szerencsénk volt, a' ministerségi botlásokat azon szomorú következményekre róttuk, miket a' haza siratni kénytelen. Tanácsoltuk neki ezenkül a' cortes fölözlatását 's új kamrák összehívását a' tartományi küldöttségek választása szerint, felelősségi teher mellett, ha az nem fogna megtörténni az alkotmány kitűzte határidő alatt. Kivántuk továbbá a' hatósági törvény felfüggesztesét átvizsgáltatásig, annak alkotmányszerűtlen tartalmára és arra hivatkozván, miszerint egyetlen határozata sem nyerhet foganatosítást a' tartományi küldöttségeket tárgyzó törvény kimondása előtt, mellynek még vitatása sincs megkezdetve; kivántuk a' junták azon határozatának megerősítését, mellyek igazság elveivel nem ellenkeznek; a' városi junták foganatban maradását cortesnyitásig, mert csak segédjuntákká jellemzettük azokat, hatóság-gyakorlat nélkül, és a' kormányzósági kérdés meghatározását, biztosítván ő felségét, hogy vélemény-változás történhetné e' tárgyra nézve, ha cortes előtt oly kezeséget nyujtana, minőt kormányzótul méltán várhatni. Ezek voltak véleményünk szerint a' pillanat kívánati, miknek megadását mulhatlanul szükségesnek tartottuk, hogy a' jelen helyzet fölött uralkodhassunk és a' nemzet kívánatit igazságosan teljesíthessük. Miután a' belminister jelenlétünkben e' kormányzati tervet ő felségének fölolvása, melly e' föltéteket mind magában foglalá, 's ő fels. egy ellen sem tön kifogást, kívánta, hogy a' szokott esküt tegyék le. Mi ezt minden nehézség nélkül teljesítettük, mivel elég okunk volt alapelveink elfogadtatását hinni. Ámde nagy volt bámulásunk, midőn hallottuk, mikép a' királyné a' cortes-fölözlatáson kívül minden föltétünket elmellőzé, 's nyilvánítá, hogy szilárd szándéka a' kormányzóságról lemondani, és darab ideig utazni. Hiában fáradoz-

tunk őt meggyőzni arról, hogy nincs ok illy eszközhez nyúlásra, 's hogy annak következményei intézvényinket, a' nemzetet 's talán a' trónt is veszélyeztethetik. Határozatát semmi nem bírta megváltoztatni. Ő állítá, hogy meg van győződve, mikép a' nemzet jóléte is ezt kívánja, 's egyébiránt egészség állapotja sem engedi, hogy továbbra illy súlyos terhet viseljen, minélfogva egyáltalában vonakodott okainknak engedni. E' nehéz helyzetben mindent elkövertünk, hogy e' határozat, mit ellenzeni lehetlen volt, illő méltósággal 'silly esetekben szükséges ovási rendszabályokkal menjen véghez. A' lemondás e' város minden hatósága 's előbbkelősege jelenlétiben történt meg. Magát a' lemondást sajátkezűleg irt oklevél foglalja magában, mi a' cortesnek fog átadatni. A' szövetséges fejedelmek képviselőivel minden ünnepélyel 's kívánatos gyorsasággal tudattuk e' lemondást, minden véleménytélévedést előre gátlandók e' fontos ügyre nézve. Az elutazási készülétek olly módon történtek meg, mikép azt a' nemzet böcsülete, 's királynéknk anyjának méltósága kívánta. Az ideigl. kormányzóság összeállott 's a' spanyol nemzet biztosítva tarthatja magát, hogy hivatalviselése rövid ideje alatt egészen föláldozandja magát szabadsága 's függetlensége föntartására, hogy méltó és nagyszerű igazságos kívánatit teljesítvén, azon napot valahára előidézzé, mellyen a' nép azon békét 's szerencsét élvezhetni fogja, mellyre olly nagy mértékben érdemesíté magát. "Ministerségi előterjesztés a' királynéhoz. „Azon pillanattól, mellyben a' mostani cortes választása tudomásul adaték, általános szózat emelkedék az előkészületi rendszabályok ellen. Tapasztalás eléggé tanusítá, miszerint elég ok volt nyugtalankodásra, és nem fogja senki mondhatni, hogy e' választásoknál szabadság uralkodék, mellynél fogva az eredményt nemzeti akarat-kifejezésnek lehetett volna tekinteni. Az ellenkezőt azon egyetlen hatóság ismeré meg, mellynek valóságát az alkotmány eldöntőnek tekinti. Föls. felelős ministerei nem merészledek e' roszalás bélyegét eltörteni és jogszerűségét kérdésbevonni; ők igen jól emlékeznek alapjára, mert kitörölhetlen nyomot hagyott az maga után, bár mikép iparkodtak is azt megczáfolni. A' vészteljes hatósági törvény tökéletesen megerősíté a' gyanut. Azon buzgalom, mellyel azt támogaták 's megerősíték, és a' vitáznál gyakorlott szokatlan bánásmód annyira növelék a' követkamra népszerűtlenségét, hogy szomorú nyilvánítások tanusíták azon gyűlölséget, mellyet e' miatt magára vont. A' tizedtörvény 's a' közvélemény által leküzdött más indítványok koronáját tevék föl az egésznek. Innen származott aztán, hogy a' nép, melly az alkotmányért fölkelt, mit megsértettnek hitt, mindenek előtt a' mostani cortes föloszlatását kívánta. E' követelés ellenállhatlanná lön, ha mind azt meggondoljuk, mit Őn elibe terjesztettünk. Van tehát szerencsénk fölségednek cortes-föloszlatást ajánlani 's hogy úgy menjen véghez, mikép azt az ország helyzete kívánja, tehát következő rendeletet melékeltünk ide: „Ministeri tanácsom véleménye következtiben, tekintetbe vevén azon okokat, mellyek a' 11iki előterjesztvényben foglaltatvák, parancsolom, mint kormányzó királyné, és az alkotmány 26dik cikkke által rám ruházott hatalammal fogva 1) a' követkamra föl van oszlatva. 2) Az alkotmány 19ik cikkje értelmében a' tanács egy harmada összehivatik.“

Franciaország.

(Mutatvány Lamennais „Ország és kormány“ című röpiratából). E' jelenmüben is a' Paroles d' un croyant (egy hívő szavai) szerzőjét ismerjük meg népszerű eszméiről, csak hogy azon vad-költői nyelvet, melly ama híres munkában olly új hangon, olly csábítólag szól 's olly nagy hatást tett, ez utóbbiban nem találjuk. Lamennais itt ugy beszél mint a' többi republicanus lap, nyers társulati prosában. A' közönséges ingerültség Franciaországban nincs minden jelentés nélkül, és az nem jó jel, midőn olly férfi azt hiszi, hogy föl kell szavát emelni a' nagy izgás közepette. Lamennais leírja Franciaország kül viszonyit, hol hazáját meggyalázva, lealacsonyítva látja, lerajzolja bel állapotját, és az alsóbb néposztály helyzetét a' négerrabszolgák szenvedésivel hasonlítja össze, és írül általános szavazási jogot kíván, és nyilvánosan buzdítja a' járom lerázására. Néhány helyet közlendünk ezen röpiratból, melly eléggé fogja tanusítani, milly merészen vitatkoznak jelenleg Franciaországban. „Az udvar, így szól Lamennais, hatalmas most mint valaha volt, és mindig merészebben fejt ki rendszerét. Hallatlan, szörnyű dolgok történnek. A' megyei főispánok föl vannak hatalmazva, hogy a' népet tetszésök szerint, minden előre bocsátott felszólítás nélkül, mészárolják. Egyenruhás gyilkosok öldösik a' népet Paris utczáin. A' rut megvesztegetettség födetlen fövel jár. Minden javításnak ellenszegülnek. 250 ezer polgár folyamodását csak kikaczagják, és goromba napi parancs által visszautasítják. Megalázzák, lealacsonyítják magokat Anglia előtt; hirdetgetik tengerek feletti királyságát a' buta követek előtt. És mint felel Anglia ezen pulya hízegésre, ezen gyalázatos térdhajtásra? Egyesül az éjszaki hatalmakkal, és a' legnagyobb megvetéssel bának Franciaországgal. Egy pillanatig úgy tettetik magokat, mintha ézenék a' gyalázatot, és néhány óra alatt 22 millió pénzkeleti különbséget osztanak el a' szerencsés tözsérnyerészek közt. Aztán szállítási szerződéseket kötnek, kir. rendelet következtiben, melly az alkotmánylevelet guny tárgyává teszi, százas, milliomos kölcsönt vesznek. Erre mindjárt hül a' hadi tűz, eltűrik a' paczkázásokat, olly szerződést engednek kötni, melly Európa viszonyit megváltoztatja, Törökországot az ellenünk összeszövetkezett hatalmak kezibe játsza, levantei kereskedésünket Anglia hasznára megsemmiti, és Algirt tőlünk elragadja. Azonban e' gyalázatos, utálatos árulás miatt mardossa a' fölébredt lelkisméret a' minisztereket; rettegnek a' következtésektől, félnek Franciaország fölébredésétől, és igazságos

haragra gyuladásátul. Ők az ellenséget nem a' határokon látják, hanem Parisban; ott 100 ezer embert vonnak össze, váracskákkal veszik körül, hogy szétrombolják ha kukkanni mer, vagy koplaltatás által nyugalomra bírják. Parisbul, Varsót akarnak csinálni. Ennyire jutottunk! — Nép, mondd meg nekem, mi vagy te? Fölnyitom az alkotmánylevelet, és fölségesed ünnepélyes nyilvánítását olvasom benne. 's a' t. De ha a' dolgok állását vizsgálom, ugy találok, hogy a' tiedhez hasonló szolgaság még sohasem volt, mert a' régieknél a' rabszolgaság csak szabadságátul fosztotta meg az embert, a' te szolgaságod pedig az életet is elrabolja. 's a' t. Franciaországban csak annak van joga, ki 200 frank adót fizet. Ezen öszveg utolsó század részivel lép az ember a' baromi állapotbul, az emberibe. Mert azon ember, kitül joga el van rabolva, nem egyéb mint barom. Ha törvényes uton, azon elv értelmiben mellyen az alkotmánylevelél alapszik, bátorkodtok jogot kívánni, ugy bának veletek mint pártütökkel, 's csak a' tömlöcz teheti jóvá bűnötöket! Társaságtok nem társaság, még csak nem is árnyéka a' társaságnak, hanem ollyan lények gyülekezete, kiknek nem tudok nevet adni: vadaskert, ember-barnok csordája, azon rendeltetéssel, hogy elnyomóitok kényöket tölthessék rajtatok. De illy állapot nem volt isten akaratjában, midőn a' teremtettség díszteremtette: neki más célja volt; majd meglátjuk ki győz végtire — ti é vagy az isten? E' mü berekesztése köv. hangzik: „Mit kell illy állapotban tenni? küzdenünk kell, mig legyőztük azon rendszert, mellynek eredménye (ha ugyan nem célja) Franciaországot engesztelhetetlen ellenségei kezibe játsza; meg kell szabaditnunk becsületét, lételét, melly veszélyeztetve van azon hatalom által, melly nemzet-elleni utján naponkint merészebben halad, és minden aggodalmat, minden gyanut, igazol. Ujánt kell alkotnunk a' társaságot, ki kell huznunk a' pöczébül, mellybe a' gyalázatos emberek taszították. 's a' t. 's a' t. E' végett nagy, ünnepélyes nemzeti nyilatkozat, erőtelj ovás szükséges, minden visszaélés, minden pulyaság, minden megvesztegetés, minden önkény, minden jogsértés ellen. Bár fölemelné Franciaország szavát, fölséges szavát, és kívánná azon jogot, melly az alkotmánylevelében irva van. Franciaországnak egyszerűen azt kell mondania: ez t a k a r o m, és előtte minden ellenállás meghajlik, mert melly akarat merne az övének ellenállni? Javítás! javítás! e' kiáltás hangozzék az ország egyik szegletétül a' másikig, Bresttül Strassburgig, Bayonnetül Dünkirchenig. A' javítás, a' teljes javítás szabaditand meg bennünket a' pulyák, árulók, telhetetlen emberek önző fenyeitő vesszejétül, kik a' népet elnyelendő ragadományyá akarják fordítani. A' javítás egyetlen eszköz a' megvesztegetés, egyetlenegy biztosíték a' zsarnokság ellen, egyetlenegy eszköz azon nagy gazdasági feladat megfejtésire, melly most minden elmét elfoglalva tart, Franciaország egyetlenegy szabadító köszála, mellyet megromlott kormányrendszerünk az enyészett szélire juttatott. De Franciaország nem fog elenyészni; ó rá a' világnak nagy szüksége van. Ha ti hát — ezt a' féleneknek mondom — békés javítást nem akartok, erőszakossal kell beérnetek. Válasszatok! Mi olly forrongó időszakban élünk, mellyben a' körülmények erősebbek mint az emberek. 's a' t. 's a' t. —

Törökország.

Livorno, oct. 21. Az angolok oct. 6án vetették Alexandriát ostromzár alá. Ali sok tevét gyűjtet össze, hogy a' szárazon eleséget szállít-hasson Szyriába. Valevsky Konstantinápolybul Alexandriába ismét megérkezett. Az europaiak majd mindnyájan elhagyták Alexandriát. — Oct. 10kén 4000 főnyi török sereg megtámadá Beiruth közeliben Ibrahim válogatotott 3000 katonáját. 1000 egyiptusi elfogatott, a' többi vagy megöletett, vagy elszaladt. Ibrahim zászlója és 20 algyu a' törökök kezibe került. Beshir emir oct. 5kén szerződésre lépén Izzet Mehemed baba, és Stopford hajóvezér ügyvivőjével, miszerint élete 's vagyona biztosítása mellett alávetendi magát a' szultánnak, és két fiát kezesül a' szövetségesek táborába küldi, midőn pedig ez ígéret teljesítésével késkednek, hivatalátul megfoszták, és azt rokonának Elkaszinnak adák. Beshir emir hosszas gondolkodás után fiaival együtt Saidaba ment, honnan egy angol hajón Beiruthba szállítottatott. —

Oroszország.

(A' moszka még mindig készül.) Odessza, oct. 6. Russzia roppant készülése folyvást tart. Sz Sebastopolban és környéken Lüder tábornok 48 ezer főnyi serege fekszik 82 telep-algyuval; Besszarabiában és a' Kaukáz körül erős csapatok állnak, és egy elkülönzött, jól felkészült hadosztály az azzsiai-török határon, hogy akármely pillanatban segítségire mehessen a' török kormánynak. — A' cserkeszek ellen ez évben már nem táboroznak, és a' Khiva elleni táborjárás is el van halasztva. Az elhalasztás oka az Anglia és Russzia közti jelen viszony. — Russzia nézete szerint lealacsonyítják magokat a' hatalmak, ha Ali letétele, midőn már az egyszer megtörtént, erőben fel nem tartják. —

Belgium.

Brüssel, oct. 17. Mint látszik a' királyban nem győzé le a' háboru miatti aggodalmat a' dolgok állása Németországban, és azon beszélgetés, mellyet Wiesbadenben a' német szövetség elnökével tartott, mert vissza jövele után több harezi hely fölfegyverzése parancsoltatott, de ez is kellemetlen benyomást tetti déli szomszédainkra. A' király hosszas mulatása Wiesbadenben azt hiteté el a' francia kormánnyal, hogy rajta a' német befolyás erőt vett, mi felett mint beszélka francia kormány nem tetszéisit már ki is jelentette. Bár ministereinknek magasb politikai eszköz nincs, annyi tapintattal még is bírnak, miszerint a' megkezdett utat nem fogják elhagyni. —

Dunavizállás: Budán, nov. 6kán: 9' 5" 3", az ° fölött.